

САКАШЕ ДА ПАТУВА, ОТПАТУВА ЗАСЕКОГАШ!

"Прозорецот од мојата соба гледа кон мостот по кој секое утро Анита одеше на работа. Денес гледам низ него и се прашувам каде е сега таа", вели сестра ѝ Јелка.

"Бевме многу поврзани. Можеби и смртта на нашите родители нè поврза уште повеќе. Бевме неразделни сестри во сè. Кога ми се роди првото дете Јас и Анита бевме единствените жени во домот. Немав ниту мајка, ниту свекрва, таа ми беше прва и единствена помош", додава Јелка.

Пишува:
Жаклина МИТЕВСКА

Многумина ќе ја паметат Анита Кришан - Лозаноска како весела личност, исполнета со позитивна енергија и голем ентузијазам. Луѓето ќе говорат за неа како за скромна личност, секогаш подготвена да им помогне на оние на кои им беше потребна нејзината помош. Од овој свет замина многу рано, иако требаше да му се радува на животот и на убавите случувања кои ги носеше нејзината професија. Таа вршеше функција економски советник во Кабинетот на починатиот претседател Борис Трајковски. Беше една од патниците во владиниот "кингер" кој леташе кон Мостар. Анита потекнуваше од Велес, а три години секојдневно патуваше на релацијата родниот град - Скопје. Тоа воопшто не ѝ било тешко, бидејќи како што вели нејзината сестра Јелка Кришан - Неделковска, таа си ја сакала професијата, односно секогаш

желба ѝ било да работи нешто што е поврзано со патување.

"Анита беше посебна личност. Таа во себе имаше нешто што никого не го оставаше рамнодушен, едноставно секаде околу себе ширеше радост. Мојата сестра не признаваше дека нешто е невозможно, според неа сè можеше да се направи и да се реализира. Го заврши Економскиот факултет во Скопје, но осум години не работеше. Конкурираше за многу работни места, но никогаш не ѝ се посреќи затоа што вообичаено се вработуваа деца на познати луѓе. Се случуваше и да ѝ се јават за да ѝ кажат дека ќе ја вработат доколку некој се откаже. Сестра ми беше на безброј тестирања каде што го покажуваше своето знаење. Конечно, по долги години безработица, Анита се вработи во Кабинетот на претседателот Борис Трајковски како економски советник. Таа совршено ги познаваше англискиот, германскиот и рускиот јазик. На работното место имаа и задолжителен курс по француски јазик, така што

СЕСТРАТА НА АНИТА, ЈЕЛКА КРИШАН-НЕДЕЛКОВСКА

и него одлично го владееше. Беше среќна што работи таму, ништо не ѝ беше тешко.

Денот ѝ почнуваше во 6 часот, а ѝ завршуваше во 20 часот, кога се враќаше дома. Утредента, повторно исто. Мислам дека и претседателот Трајковски беше многу задоволен од нејзината работа. Тоа беше и причината што Анита патуваше за Мостар, всушност ова ѝ беше прво патување со претседателот надвор од Македонија. Инаку, учествуваше на разни манифестации во државава, а го организираше и Форумот на иселениците, во кој членува-

ат најголемите бизнисмени во светот, по потекло од Македонија, а кој претседателот го одржа во Охрид", вели сестрата Јелка Кришан - Неделковска.

ПРАЗНИНА

"Бевме многу поврзани. Можеби и смртта на нашите родители нè поврза уште повеќе. Бевме неразделни сестри во сè. Кога ми се роди првото дете Јас и Анита бевме единствените жени во домот. Немав ниту мајка, ниту свекрва, таа ми беше прва и единствена помош.

НЕРАЗДЕЛНИ СЕСТРИ, АНИТА И ЈЕЛКА

"Сестра ми читаше разна литература, се интересираше како треба да се одгледува едно бебе. Таа ми беше многу голема поддршка во животот. Кога ќе се слушневме на телефон, Анита по тонот на мојот глас можеше да оцени како се чувствувам, односно какво ми е расположението. Во секој момент таа знаеше на кој начин да ми помогне. Сè е тоа нормално меѓу две сестри кои постојано биле заедно, а ние бевме 34 години. Јас сум постара од неа 4 години. Анита ги обожуваше моите два сина. Каде и да одеше мислеше на малите момчиња, и на секоје доаѓање им носеше по некој подарок. Кога некое од моите деца беше болно, добро информираната Анита ми даваше совети, настојувајќи колку што може да ми помогне. Сè беше заедничко, секој роден ден на децата, секоја прослава. Заедно размислувавме дури и за тоа каква роденденска торта да направиме, дури Анита носеше идеи и од нејзините службени патувања. Анита немаше свои деца, но мислам дека живееше во моите, длабоко убедена дека тие се дел од неа затоа што во нивните вени течеше и нејзина крв. Помалиот син

многу ме потсетува на Анита во некои постапки кои ги прави а беа карактеристично нејзини. Дури и физички тие двајцата личат, еве доказ се фотографиите", објаснува Јелка.

За кобниот ден, 26 февруари 2004 година, таа тегобно се сеќава како вечерта пред заминувањето за Мостар, откако се вратила од работа дошла во домот на сестра ѝ да ги види најблиските.

"Малку поседе - додава Јелка - и рече дека ќе оди да се подготви за пат. Ме праша што да ми донесе од Мостар, иако знаеше дека нема многу време за купување подароци. Всушност, секогаш кога одеше на пат со претседателот Трајковски постојано имаше работни обврски, немаше време за ништо друго. Најчесто, начинот на комуникација ни се сведуваше на испраќањето СМС пораки. Сега тоа веќе го нема и само јас знам колку ми недостакува".

Јелка раскажува како утрото пред да ја дознае веста имала неиздржлива главоболка.

"Го однесов малото во градинка, не знаев дека токму во тој момент се случила авионската несреќа. Дојдов до-

ма, и иако никогаш преку ден не спијам, за чудо прилегнав и потонав во длабок сон. Не сонував сон дека ќе се случи нешто такво, но спиењето ми беше чудно, како да собирам енергија, сила. Исто вакво нешто ми се случи и пред да почине мајка ми. Околу девет часот се расониw, телефонот свонеше... ја дознав веста за трагедијата. Му се јавив на сопругот, тој веднаш дојде и го побаравме зет ми, сопругот на Анита. Се јавивме во претседателскиот кабинет. Оттаму ни рекоа дека не знаат што точно се случило и дека ќе ни се јават за да ни дадат дополнителни информации. И покрај сè, сепак не можев да поверувам дека трагедијата навистина се случила. "Кингерот" е мал авион, толку пати слетал и полетал, верував дека некаде ќе успее да се спушти. Потоа го вклучивме телевизорот и немо чекавме да слушнеме некакви информации", се сеќава Јелка.

Денес и нејзините синови

ја чувствуваат празнината која ја создаде отсуството на нивната тетка Анита.

"Во училиштето каде што учи поголемиот син, некое дете кажало дека се урнал авионот на претседателот и дека тетка Анита била во него. Тие неколку дена по несреќата свекорот ги чуваше децата. Постариот син многу тагуваше. Кога ќе ме видеше тажна, доаѓаше до мене, ме гушкаше и молчеше. Ништо не зборуваше. Малечкото сè уште не разбира. Дали тоа што ете децата растат без баби е причина како да беа подготвени, како да разбираа дека умирањето е дел од животот. Сепак, се прашувам дали навистина е така затоа што беа многу поврзани со нивната тетка. Едноставно таа беше неразделен дел од нивниот секојдневен живот, учествуваше во сè, па дури и во купувањето јакна, чевли, патики.... Јас и сестра ми со години имавме воспоставена традиција - Анита секогаш купуваше со мене, саботите ни

АНИТА НЕМАШЕ СВОИ ДЕЦА, НО УЖИВАШЕ ВО ВНУЦИТЕ

беа резервирани за шопинг а неделите за на пазар. Знаевме да ги посетиме и продавниците во Скопје. Само таа знаеше какво уживање ѝ претставуваше купувањето.

Анита се облекуваше спортски, во фармерки и тексас јакна. Разговараше со секого, така нè воспитуваа родителите. Нè научија да бидеме скромни. Имаше и такви луѓе кои Анита не ја познаваа, а кога ќе ја запознаеја се чудеа колку е тоа скромна личност, иако се наоѓаше на завидно работно место во кабинетот на претседателот на државата.

Анита ја сакаше кујната, умееше многу добро да подготви и благо и солено. Често и велев да се одмори од работа а таа на тоа ќе ми одговори: Ако направам слатки, ќе ви донесам. Сега, во мојот живот недостасува еден огромен дел. По трагедијата, не знаев како ќе продолжам да живеам натаму, мислев дека и мојот живот завршил", вели Јелка.

ЗАГУБА

Госпоѓа Јелка Кришан-Неделковска се потсетува и на детските денови минати со сестра ѝ Анита.

"Родителите секогаш нè воспитуваа да работиме. Имавме овоштарник во Градско, каде што беа насадени праски, јагоди, малини, вишни. Имавме и лозје. Како деца на пазар продававме праски. Анита повеќе сакаше да ги продава, отколку да ги бере праските. Таа уште од мала беше трговец, економист. Во лето одевме на одмор во Грција и таму купувавме сè што ќе посакавме, но со парите кои сами си ги заработувавме. Родителите нè научија дека не е работата само да го завршиш факултетот,

туку со работата да се здобиеш со повеќе знаење. Анита се регистрираше со сопругот, три недели пред да почине нашиот татко. Тој боледуваше од тешка болест и се знаеше дека крајот ќе му биде лош", се сеќава Јелка.

Анита била одлична ученичка, од прво одделение до четврта година средно, таа не знаела за друга оценка освен за петка. Била интелигентна личност. Сакала да студира надворешна трговија, но бидејќи факултетот се наоѓал во Белград, решила да студира на Економскиот факултет во Скопје. За време на студиите Анита живеела во студентски дом, каде што имала многу пријатели од цела Македонија. Таа лесно стапувала во контакт со луѓето, токму поради нејзината комуникативност. Со позитивната енергија која зрачела од неа, секогаш успевала да ја смири и најзатегнатата ситуација. Професионалните обврски ѝ овозможиле на Анита да патува низ светот.

"Таа еден месец беше на обука во Америка. Тоа беше наше прво подолго разделување. Исто така, Анита ја испратија на доусовршување во Рим, градот од каде што се врати со невидена воодушевеност. Постојано ми велеше

дека тоа е град кој мора да се посети. Таа и сопругот планираа заедно да ги видат римските убавини. Сама беше и во Женева. Познавањето на јазиците ѝ овозможуваше да се снаоѓа во секоја средина, беше снаодлива и отворена личност. Нејзината најдобра другарка уште од школските денови, денес живее во Данска. Пред извесно време таа прв пат по смртта на Анита дојде во Велес, и ми рече дека иако родителите ѝ живеат во овој град, сепак нема веќе зошто да доаѓа. Анита планираше да оди кај неа, но желбата не ѝ се оствари", вели Јелка.

По ужасната трагедија, Јелка добила поддршка од пријателите, роднините и од сопругот, сите настојувале да ѝ се најдат, се обидувале да ѝ помогнат за да продолжи да живее, за што им е многу благодарна. Сега често го посетува гробот на Анита. Јелка вели дека само на денот на погребот на Анита на нејзиниот гроб дошле претставници од власта, а на годишнината од смртта, освен две колешки, немало никој друг. Иако сакала, сестрата Јелка не можела да отпатува на местото на трагедијата, бидејќи сама го подготвувала поменот за Анита. Но, таа потенцира дека во првата прилика ќе замине за Мостар да положи цвеќе таму каде што загинала сестра ѝ. Според кажувањата на Јелка, по трагедијата им биле вратени неколку предмети кои биле во сопственост на Анита, рамките од очилата но без стакла, кутивчето за визит - карти, клучевите, часовникот.

"Времето минува, но во мојот живот засекогаш ќе остане една голема празнина. Никој во ништо и за ништо не може да ја замени Анита. Прозорецот од мојата соба гледа кон мостот по кој секое утро Анита одеше на работа. Денес гледам низ него и се прашувам каде е сега таа? Немав можност да дочекам внуче од сестра ми. Во моите сеќавања ведрата и насмеана Анита ќе остане таква каква што јас ја познавав", потенцира Јелка.

